

Riječ direktora

Bilten, izdanje 2018, Direkcije za ekonomsko planiranje Vijeća ministara BiH (DEP) tematski je posvećen pretvaranju najveće globalne agende današnjice "Agenda za održivi razvoj 2030" u konkretne aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

Dimenzije održivog razvoja (okolišna, društvena i gospodarska) provode se putem sedamnaest ciljeva održivog razvoja i 169 podciljeva u sljedećim područjima: siromaštvo i nejednakost, sigurnost opskrbe hranom, kvaliteta života i dobrobit za sve, zdravlje, obrazovanje, održiva potrošnja i proizvodnja, zaposlenost, rast, infrastruktura, održivo upravljanje prirodnim resursima, klimatske promjene, rodna ravnopravnost, prilagodljivost, uključivi i održivi gradovi i naselja, klimatske promjene kao i pristup pravosuđu te učinkovite i odgovorne institucije.

Da bi se postigli ciljevi održivog razvoja, važno je da oni budu inkorporirani u najvećoj mogućoj mjeri u strateške dokumente i da se osigura njihovo provođenje. Svi sektori, javni, privatni i građanski, imaju svoju ulogu u ostvarivanju Agende 2030, te stoga trebaju biti uključeni u njeno provođenje. Ciljevi održivog razvoja su sveobuhvatni i odnose se na okoliš, gospodarsku i socijalnu oblast i u skladu su s principom „niko ne smije biti zapostavljen“.

DEP uz potporu Vijeća ministara i UN-a te u suradnji sa svim relevantnim institucijama u BiH nastavlja rad na provedbi Rezolucije UN A/RES/70/1 i aktivnom informiranju svih sudionika o ciljevima održivog razvoja.

Direktor : Zoran Zeljko

„U ime naroda kojima služimo usvojili smo povijesnu odluku o sveobuhvatnom, dalekosežnom i usredotočenom na ljude setu univerzalnih i transformativnih ciljeva. Riječ je o Agendi bez presedana. To su univerzalni ciljevi koji uključuju cijeli svijet, razvijene i zemlje u razvoju.“

(Iz rezolucije UN A/RES/70/1)

Formiranjem radne grupe za planiranje provođenja ciljeva, u okviru projekta „Potpora pripremi za implementaciju Ciljeva održivog razvoja (COR) i angažman privatnog sektora“, započet je proces koji u sebi sadrži sve aktivnosti na usklađivanju i planiranju ciljeva održivog razvoja za BiH, izgradnji partnerstva i uvođenja novih institucionalnih aranžmana s poslovnom zajednicom, akademijom i civilnim društvom te monitoringa i izvješćivanja uključujući i definiranje modela financiranja.

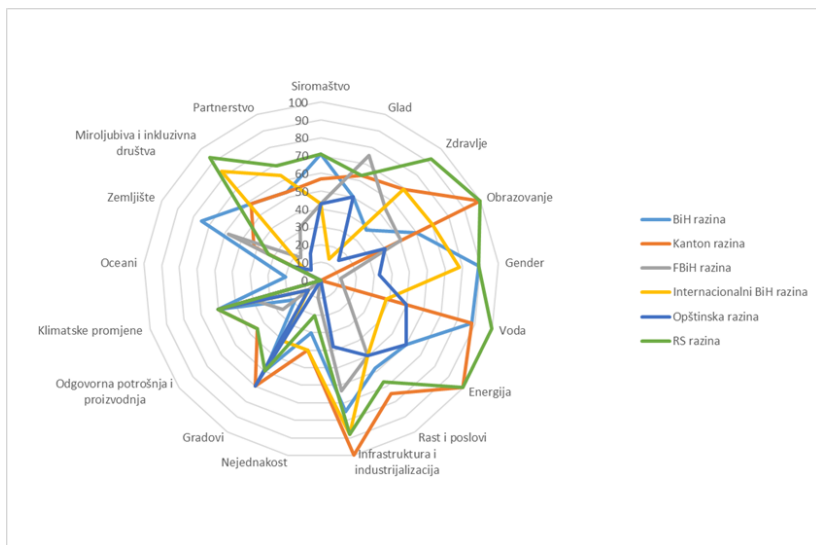
Članovi radne grupe su predstavnici relevantnih institucija svih razina vlasti i to: Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za programiranje razvoja, Federalni zavod za statistiku, Ured Premijera Federacije, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS-a, Republički zavod za statistiku, Jedinica za strateško planiranje pri Generalnom sekretarijatu Vlade RS-a te predstavnici Brčko distrikta i Ujedinjeni narodi u BiH. Radna grupa se redovno sastaje i tijekom 2018 održala je 4 radna sastanka za utvrđivanje Mape puta za planiranje provedbe ciljeva održivog razvoja u BiH u sljedećem 15-o godišnjem periodu. Pored radne grupe formirane su i tri radne podgrupe s ciljem pripreme materijala vezanih za SDG okvir u Bosni i Hercegovini, dobrovoljnog nacionalnog izvještaja te jačanja statističkih institucija za prikupljanje nepodnih podataka.

U ožujku 2018. godine u Parlamentu BiH je organizirana konferencija pod nazivom "Promoviranje Ciljeva održivog razvoja u BiH." Konferencija je bila namijenjena BiH institucijama s ciljem upoznavanja institucija s Agendom 2030 i planiranim aktivnostima za postizanje ciljeva.

S ciljem procjene razine spremnosti za provođenje ciljeva održivog razvoja, u periodu veljača—travanj 2018, urađena je analiza "Brza integrirana procjena ključnih strateških dokumenata (RIA)": 69 strategija je bilo predmet skininga (BiH, RS, FBiH, kantonalne razvojne strategije, UNDAF, IPA II program, Program Svjetske banke za BiH, Strategija Jugoistočna Europa 2020). RIA pomaže zemljama da izvrše procjenu razine spremnosti za provođenje ciljeva održivog razvoja i pruža tehničku ekspertizu i savjete državama članicama u identifikiranju pokretača održivog razvoja i uskih grla koji onemogućavaju održivi razvoj na razini zemlje.

Procjena je utvrdila najznačajnije odstupanje strateških dokumenata, u pogledu definiranih ciljeva, u oblasti Planeta, odnosno zaštite okoliša. Jedan od ključnih zaključaka analize je da prilikom izrade strategija u BiH ne postoji jedinstvena metodologija izrade strateških dokumenata koja poštuje opće prihvaćene metodološke principe kao što su: jasno definirani cilji, početnu i ciljanu vrijednost, akcijske planove, financijske planove, plan monitoringa i evaluacije. Ovo ujedno predstavlja izazov za ključne institucije u BiH, koje se bave strateškim planiranjem, da usuglase proces planiranja, horizontalno i vertikalno te osiguraju transparentnost i participativnost.

Graf: Srednja vrijednost usklađenosti strateških dokumenata s podciljevima u okviru ciljeva održivog razvoja

"Agenda 2030 je plan djelovanja za ljude, planetu i prosperitet. Njen cilj je da osnaži univerzalni mir u većoj slobodi. Ovaj plan će provoditi sve zemlje i sve zainteresirane strane, djelujući kroz partnerstvo zasnovano na saradnji. Riješeni smo da čovječanstvo oslobodimo tiranije siromaštva i neimaštine, kao i da oporavimo i zaštitimo našu planetu."

Ciljevi održivog razvoja obuhvataju sljedeće teme:

Ljudi: Odlučni smo da okončamo siromaštvo i glad u svim njihovim oblicima i dimenzijama, osiguramo da sva ljudska bića mogu ostvariti svoj potencijal na dostojanstven i ravnopravan način i u zdravom okruženju.

Planeta: Odlučni smo da zaštitimo planetu od degradacije, između ostalog, i putem održive potrošnje i proizvodnje, održivog upravljanja njenim prirodnim resursima i preduzimanjem hitnih aktivnosti u oblasti klimatskih promjena kako bi mogli zadovoljiti potrebe sadašnje i budućih generacija.

Prosperitet: Odlučni smo osigurati svim ljudskim bićima prosperitetan i ispunjen život te gospodarski, društveni i tehnološki napredak u sudejstvu sa prirodom.

Mir: Odlučni smo da negujemo mirna, pravedna i inkluzivna društva u kojima nema straha i nasilja. Održivog razvoja ne

može biti bez mira niti mira bez održivog razvoja.

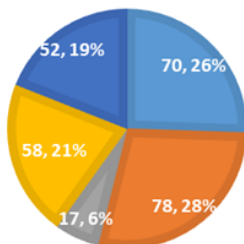
Partnerstvo: Odlučni smo da za provedbu ove Agende mobiliramo potrebna sredstva kroz obnovljeno Globalno partnerstvo za održivi razvoj, na temelju duha ojačane globalne solidarnosti.

Analiza "Izveštaj o multisektorskim konzultacijama i tehničkoj analizi s ciljem pripreme provedbe ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini" urađena je tijekom lipnja 2018 u vidu konzultacija s 250 učesnika kako bi se fokusiralo na identifikiranje niza ključnih pitanja koja se mogu smatrati prioritnim te ograničenjima u svih pet oblasti Agende 2030. Među učesnicima su bili predstavnici institucija, civilnog društva i privatnog sektora iz Republike Srpske, Brčko Distrikta, Federacije Bosne i Hercegovine, kao i razine Bosne i Hercegovine.

Ubrzanje održivog razvoja u Bosni i Hercegovini zahtijeva identifikiranje akceleratora ili konkretnih oblasti u kojima će se ostvariti veća razina razvoja ukoliko im se posveti veća pažnja. Izrađena je matrice podataka (SDG Dashboard) i indikatora koja je kombinacija „zvaničnih“ međunarodnih indikatora i domaćih indikatora preuzetih iz nekoliko baza podataka. Stepenn usklađenosti prethodno odabranih ključnih strategija i akcionih planova u BiH (ukupno 69 dokumenata) sa ciljevima održivog razvoja na razini tema je prikazana na sljedećoj slici.

BIH RAZINA: PROPORCIJA CILJEVA POKRIVENIH SA SVAKIM "P" OD COR

■ Ljudi ■ Prosperitet ■ Mir ■ Partnerstvo ■ Planet

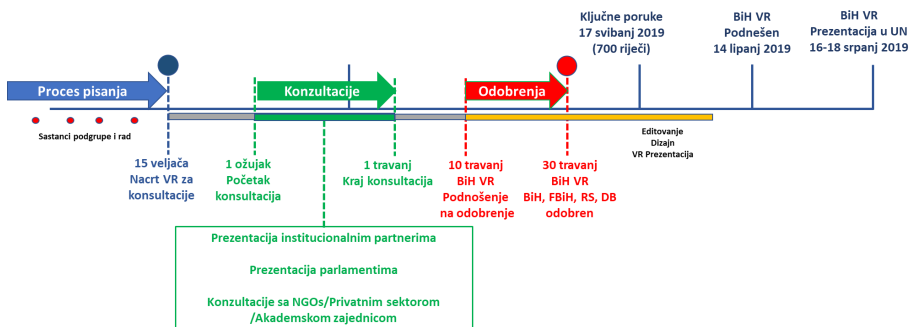
Naredni koraci

Izvjješća mogu utvrditi praznine u implementiranju, uključujući nedostatke u podacima i strategijama, kao i izazove politika, kompromise i nastajuća globalna, regionalna i nacionalna pitanja. Izvjješća ne trebaju samo dati pregled trendova s pokazateljima; ona bi trebala analizirati osnovne razloge kretanja trendova i ponuditi prijedloge politika kako bi se prevazišle prepreke i suočili s novim izazovima.

Tijekom lipnja 2019. godine planirano je učešće predstavnika BiH na UN političkom forumu visoke razine za održivi razvoj na kojem bi se prezentiralo i Dobrovoljno izvješće za Bosnu i Hercegovinu.

Više na <https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/bosniaherzegovina>

BiH Dobrovoljno izvješće (VR)- proces izrade

Do 2030. godine svaka zemlja je u obavezi prezentirati dva dobrovoljna izvješća.

Na godišnjoj razini neophodno je vršiti praćenje aktivnosti (monitoring) a izvješćivanje o napretku u realizaciji Agende 2030 je planirano za 2023-u, 2027-u godinu te finalno izvješće za 2030. godinu. Okvir ciljeva održivog razvoja u BiH je okvirni dokument koji će predstavljati adekvatan input svim razinama vlasti za daljnje planiranje.

COR okvir u BiH: Proces

Više informacija o Ciljevima održivog razvoja u BiH na www.zamisli2030.ba/